

Sygn. akt VIII U 404/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 1 czerwca 2021 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	sędzia Grzegorz Tyrka
Protokolant	Ewa Gambuś

po rozpoznaniu w dniu 1 czerwca 2021 r. w Gliwicach

na rozprawie

sprawy K. N.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o prawo do rekompensaty

na skutek odwołania K. N.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 5 lutego 2021 r. **nr** (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu K. N. prawo do rekompensaty.

(-) sędzia Grzegorz Tyrka

Sygn. akt VIII U 404/21

UZASADNIENIE

Decyzją z 5 lutego 2021r. organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił ubezpieczonemu K. N. przeliczenia emerytury

z uwzględnieniem rekompensaty. Organ rentowy wskazał, że do pracy w szczególnych warunkach nie zaliczył okresu od 1 marca 1984r. do 31 grudnia 2008r. na stanowiskach: kierownika Techników (...) oraz z-cy Kierownika Techników (...), ponieważ praca ta wiąże się nie tylko z nadzorem pracowników, lecz również z wykonywaniem czynności organizacyjnych, do których należą między innymi czynności kadrowe oraz inne prace administracyjno-biurowe nieobjęte stosownym wykazem stanowisk załączonych do zarządzenia Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z 12 lipca 1983r.

W odwołaniu od decyzji ubezpieczony domagał się jej zmiany przez przyznanie prawa do rekompensaty z tytułu pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze – praca w promieniowaniu rentgenowskim oraz w narażeniu na działanie promieniowania jonizującego.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie podtrzymując stanowisko zajęte w decyzji zaskarżonej.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

decyzją z 27 sierpnia 2019r. organ rentowy przyznał ubezpieczonemu K. N. (ur. (...)) zaliczkę na poczet przysługującej emerytury

od 17 sierpnia 2019r., to jest od osiągnięcia wieku emerytalnego.

Wysokość świadczenia organ rentowy obliczył zgodnie z art.25 i art.26 ustawy emerytalnej.

Do obliczenia emerytury przyjęto kwotę składek na ubezpieczenie emerytalne oraz kapitału początkowego z uwzględnieniem waloryzacji składek i kapitału początkowego zewidencjonowanych na koncie do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przyznano emeryturę. Emerytura stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia emerytury przez średnie dalsze trwanie życia, które ustalono na dzień zgłoszenia wniosku o emeryturę:

- kwota składek zewidencjonowanych na koncie z uwzględnieniem waloryzacji wynosi 167408,22 zł,
- kwota zwaloryzowanego kapitału początkowego wynosi 605445,36 zł,
- kwota środków zewidencjonowanych na subkoncie, z uwzględnieniem ich waloryzacji wynosi 75984,00 zł,
- średnie dalsze trwanie życia wynosi 217,10 m-cy,
- wyliczona kwota emerytury wynosi 3 909,89 zł.

Ubezpieczony był zatrudniony:

- w Szpitalu Miejskim w Z. od 1 września 1975r. do 30 czerwca 2019r.,

- (...) S.A. od 1 lipca 2019r. do 20 sierpnia 2019r.
w pełnym wymiarze czasu pracy, na stanowiskach:

- od 1 września 1975r. do 20 lutego 1984r. – (...),

- od 21 lutego 1984r. do 29 lutego 1984r. – Starszy (...),

- od 1 marca 1984r. do 31 sierpnia 2005r. – Kierownik Techników (...) oraz Starszy (...),

- od 1 września 2005r. do 20 sierpnia 2019r. – Z-ca Kierownika Techników (...) oraz Starszy (...).

W świadectwie pracy z 21 sierpnia 2019r. pracodawca wskazał, że ubezpieczony wykonywał pracę w szczególnych warunkach od 1 września 1975r. do 26 października 1975r. oraz od 2 listopada 1977r. do 31 grudnia 2008r. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy jako starszy technik RTG:

- (...) z dnia 7 lutego 1983r. wykaz A dział XIV,

- (...) z dnia 12 lipca 1983r. wykaz A dział XIII poz.4.

W dniu 4 stycznia 2021r. ubezpieczony złożył wniosek o przyznanie rekompensaty.

Do wniosku ubezpieczony załączył pismo z 25 listopada 2020r. z (...) S.A., że ubezpieczony w dniu 1 września 1975r. zawarł umowę o pracę ze Szpitalem Miejskim w Z.. W dniu 1 lipca 2019r. doszło do przejścia części zakładu pracy dotychczasowego pracodawcy na nowego pracodawcę na mocy art.23(1) k.p. Stroną umowy o pracę stała się spółka (...) S.A. Wskazano, że w okresie zatrudnienia ubezpieczony stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę

w narażeniu na działanie promieniowania jonizującego oraz prace narażające na działanie pól elektromagnetycznych w zakresie od 0.1 do 300.000 MHz w strefie zagrożenia, wymienionym w wykazie A dziale XIII poz.4 wykazu stanowiącego załącznik do Zarządzenia Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 12 lipca 1983r. w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach w zakładach pracy resortu zdrowia i opieki społecznej – Dz.Urz.8/83 z późn. zm.

W rozpoznaniu tego wniosku organ rentowy wydał decyzję zaskarżoną.

W okresie objętym sporem podczas zatrudnienia w Szpitalu Miejskim w Z. ubezpieczony pracował jako technik elektrokardiolog. Do jego obowiązków należało: przyjęcie pacjentów, wykonanie zdjęć RTG, praca w ciemni, gdzie wywoływane były zdjęcia RTG. Z uwagi na szkodliwe warunki do grudnia 1999r. pracował w skróconym czasie pracy, to jest 5 godzin na dobę. Potem czas pracy wynosił 7 godzin 35 minut. Jako środki ochrony ubezpieczony miał ołowiany fartuch, który zakrywał korpus ciała oraz kasetkę dozymetryczną, która miała uwidaczniać dawkę napromieniowania. W pewnym momencie ubezpieczony został kierownikiem pracowni. Ta funkcja niczego nie zmieniła w faktycznej pracy, bowiem ubezpieczony dalej wykonywał te same czynności. Jako kierownik zajmował się przyjmowaniem i nadzorowaniem nowych pracowników, opracowywaniem grafików, gdzie wpisano kto i na jakiej zmianie pracuje oraz sporządzał zestawienia miesięczne czasu pracy każdego podległego pracownika. Kiedy ubezpieczony był kierownikiem, to miał pod sobą przeciętnie 8 techników radiologii. Na każdej zmianie trwającej 5 godzin i 15 minut pracowało 1 lub 2 osoby. Grafiki ubezpieczony wykonywał w domu, gdyż w pracy nie było na to czasu. Ubezpieczony kontrolował także czy pracownicy przychodzą do pracy zgodnie z grafikami. Każdy pracownik pracowni wpisywał do zeszytu przebieg pracy na zmianie i potem na międzymianie przekazywano obowiązki. Raz w miesiącu było zebranie zespołu w soboty z lekarzem radiologiem, gdzie omawiano pracę.

/ dowód z: akt ZUS, zeznań świadków B. P., E. W., B. G., zeznań ubezpieczonego /

Sąd zważył, co następuje:

odwołanie ubezpieczonego K. N. zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 21 ust. 1 ustawy z 19 grudnia 2008r. o emeryturach pomostowych (t.j. Dz.U. z 2015r., poz. 965 ze zm.), rekompensata przysługuje ubezpieczonemu, jeżeli ma okres pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 15 lat.

W myśl ust. 2 rekompensata nie przysługuje osobie, która nabyła prawo do emerytury na podstawie przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS, przy czym chodzi tu o prawo do wcześniejszej emerytury. Jak wskazał Sąd Apelacyjny w Gdańsku w wyroku z 17 grudnia 2015r. (sygn. akt III AUa 717/15), celem rekompensaty jest złagodzenie skutków utraty możliwości przejścia na wcześniejszą emeryturę przed osiągnięciem wieku emerytalnego przez pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach. Nie polega ona jednak na stworzeniu możliwości wcześniejszego zakończenia aktywności zawodowej, ale na odpowiednim zwiększeniu podstawy wymiaru emerytury z FUS, do której osoba uprawniona nabyła prawo po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego (w myśl art.23 ustawy rekompensata przyznawana jest w formie dodatku do kapitału początkowego, o którym mowa w przepisach art. 173 i art. 174 ustawy o emeryturach i rentach z FUS). Nabycie prawa do emerytury na zasadach ogólnych nie wpływa w żaden sposób na uprawnienia do rekompensaty.

Ubezpieczony K. N. jest uprawniony do emerytury z powszechnego wieku emerytalnego, w oparciu o przepisy ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz.U. z 2020r. poz. 53 ze zm.) Jednocześnie ubezpieczony nie spełnia przesłanek do przyznania zarówno emerytury pomostowej jak i emerytury wcześniejszej. Ubezpieczony nie spełnia przesłanek do emerytury pomostowej, gdyż nie udowodnił 15 lat pracy w warunkach szczególnych lub o szczególnym charakterze wymienionej w Załącznikach 1 i 2 ustawy o emeryturach pomostowych(art.49 teźże ustawy), jak również nie wykonywał takiej pracy po 31 grudnia 2008r. (art.4 ustawy) - praca technika RTG nie jest bowiem wyszczególniona w ww. Załącznikach jako praca w warunkach szczególnych lub

o szczególnym charakterze. Równocześnie ubezpieczony nie spełnia przesłanek do przyznania prawa do emerytury wcześniejszej z tytułu wykonywania pracy w warunkach szczególnych po myśli art.32 w związku z art.184 ustawy emerytalnej i §4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. z 1983r., poz.43 ze zm.), gdyż do 31 grudnia 1998r. nie wykazał 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych, bo zatrudnienie rozpoczął 1 września 1975r. W takiej sytuacji możliwe jest przyznanie ubezpieczonemu prawa do rekompensaty na podstawie art. 21 ust. 1 ustawy o emeryturach pomostowych pod warunkiem, że legitymuje się on co najmniej 15 – letnim okresem pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS (art. 32 i 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS - art. 21 ust. 1 ustawy).

W rozpoznawanej sprawie spór sprowadzał się do ustalenia, czy istnieją podstawy do zaliczenia do pracy w warunkach szczególnych okresu zatrudnienia ubezpieczonego od 1 marca 1984r. do 31 grudnia 2008r. na stanowisku kierownika Techników (...) oraz z-cy Kierownika Techników (...).

W stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. wykazie A dziale XIV poz.4 wymieniono: „ prace narażające na działanie promieniowania jonizującego oraz prace narażające na działanie pól elektromagnetycznych w zakresie od 0,1 do 300 000 MHz w strefie zagrożenia ”.

Przeprowadzone w sprawie postępowanie dowodowe wykazało, że ubezpieczony w ww. okresie spornym wykonywał pracę o jakiej mowa powyżej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Zajmował się wykonywaniem zdjęć RTG będąc przez to narażony na działanie promieniowania jonizującego. Odnośnie pracy na stanowisku kierownika, to ubezpieczony różnego rodzaju czynności administracyjne wykonywał po godzinach pracy, a faktycznie w ciągu dniówki roboczej wykonywał dotychczasową pracę technika RTG - nie było możliwości, żeby ubezpieczony nie wykonywał pracy technika, gdy podległych mu pracowników nie było wiele.

Powyższe Sąd ustalił na podstawie dokumentacji zgromadzonej w sprawie i zeznań świadków współpracowników ubezpieczonego, które były rzeczowe, jasne, wyczerpujące, spójne i stąd wiarygodne.

Zatem istnieją podstawy do zaliczenia spornego okresu zatrudnienia do pracy w warunkach szczególnych. W tej sytuacji ubezpieczony na dzień 31 grudnia 2008r. legitymuje się co najmniej 15 – letnim okresem takiej pracy. Tym samym spełnia przesłanki do przyznania mu prawa do rekompensaty.

W konsekwencji powyższego Sąd z mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał ubezpieczonemu K. N. prawo do rekompensaty.

(-) sędzia Grzegorz Tyrka